

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw

Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be

www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Vrije Basisschool - Sint-Jozef te SINT-
AGATHA-BERCHEM**

Hoofdstructuur basisonderwijs

Pedagogisch geheel 4069-4077

Instellingsnummer 4077

Instelling Vrije Basisschool - Sint-Jozef

Directeur Marieke CHRISTIAENS

Adres Kerkstraat 83 - 1082 SINT-AGATHA-BERCHEM

Telefoon 02-465.86.71

Fax 02-468.53.89

E-mail directie@al-jo.com

Website <http://al-jo.vgc.be>

Bestuur van de instelling Best.com. v/d Ned. Kath. Sch. van ST-A-B

Adres Kerkstraat 83 - 1082 SINT-AGATHA-BERCHEM

Scholengemeenschap St-Michiel

Adres Bergense Steenweg 1421 - 1070 ANDERLECHT

CLB Vrij CLB Pieter Breughel

Adres Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK

Dagen van het opvolgingsbezoek 25-04-2017

Einddatum van het opvolgingsbezoek 25-04-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 25-04-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Johan LAMOTE

Teamleden Lieven DEPRETTERE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Lager onderwijs: mens en maatschappij.....	4
3.2 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek.....	4
3.3 Lager onderwijs: mens en maatschappij, wetenschappen en techniek.....	5
3.4 Lager onderwijs: Nederlands	6
3.5 Deliberatie.....	8
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG.....	8

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 22-04-2014 tot 24-04-2014 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 24-04-2017 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen mens en maatschappij in voldoende mate. De teamleden voeren de afspraken voor een volledig, evenwichtig en gegradeerd aanbod consequent uit. De onderwijzers streven naar het actief leren van de leerlingen. De onderwijstijd voldoet voor het bereiken van de eindtermen en de leerplandoelen. De leerlingenevaluatie is in toenemende mate breed en doelgericht.

3.2 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen wetenschappen en techniek in voldoende mate. De teamleden voeren de afspraken voor een volledig, evenwichtig en gegradeerd aanbod consequent uit. De onderwijzers streven naar het actief leren van de leerlingen. De onderwijstijd voldoet voor het bereiken van de eindtermen en de leerplandoelen. De leerlingenevaluatie is in toenemende mate breed en doelgericht.

3.3 Lager onderwijs: mens en maatschappij, wetenschappen en techniek

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	De school biedt de leergebieden 'mens en maatschappij' en 'wetenschappen en techniek' geïntegreerd aan onder de noemer 'wereldoriëntatie'. Het schoolteam koos voor een nieuw onderwijsleerpakket om het aanbod wereldoriëntatie vorm te geven. Een consequent gebruik van dit onderwijsleerpakket zorgt voor een vrij evenwichtig, volledig en gradueel opgebouwd aanbod. Het schoolteam toetste dit onderwijsleerpakket ook af aan de verwachtingen van het leerplan. Op basis van deze oefening voorziet het in een bijkomend aanbod voor de domeinen 'mens en zingeving' en 'mens en het muzische'. Hierdoor ontstaat ook samenhang met andere leergebieden, o.a. muzische vorming. Ook voor verkeerseducatie voorziet het team in een bijkomend aanbod. Het schoolteam integreert nog niet alle mogelijkheden van het onderwijsleerpakket. Het schoolteam bewaakt op klas- en schoolniveau of de leerplandoelen voldoende aan bod komen. Via een klasdoorbrekende 'STEM-dag' is er bijkomende aandacht voor het domein techniek. Het schoolteam werkte een visie uit rond goed wereldoriëntatieonderwijs. Levenselijkheid en aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen staan hierbij centraal. Hiertoe werd onder meer een omgevingsboek opgemaakt. Alle klassen maken geregeld didactische uitstappen. De leerkrachten maakten afspraken rond de vaste uitstappen per leerjaar. In alle klassen is er aandacht voor interactieve en coöperatieve werkvormen waardoor de leerlingen kansen krijgen tot actief leren.
Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over voldoende leermiddelen voor het onderwijs in wereldoriëntatie. De tijd- en ruimtekaders aan de klaswanden zijn conform het leerplan, vertonen gradatie en samenhang en krijgen een functionele en dynamische invulling. De ICT-voorzieningen zijn vrij beperkt en de internetvoorzieningen functioneren niet optimaal wat het onderwijsleerproces geregeld belemmert.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	Recent ontwikkelde het schoolteam een visie rond breed evalueren van wereldoriëntatie. Vanuit deze visie wil het terecht naast kenniselementen ook vaardigheden en attitudes bij de leerlingen in kaart brengen. Op het moment van de opvolgingsdoorlichting gebruikt het schoolteam in hoofdzaak de toetsen van het onderwijsleerpakket. Het team is nog zoekende om door een combinatie van toetsen en observaties het breed evalueren voor beide leergebieden vorm te geven. De vernieuwde visie rond breed evalueren vertaalt zich nog niet in de rapporteringspraktijk. De leerlingen nemen deel aan de eindtoetsen van de koepel. De resultaten van deze toetsen worden nog niet aangewend om de eigen sterktes en zwaktes in kaart te brengen en waar nodig het aanbod bij te sturen.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Doordat de visie op de evaluatiepraktijk nog niet voldoende concreet vertaald is, is ook de beeldvorming in verband met de evolutie van de leerlingen voor wereldoriëntatie nog niet compleet. De leerkrachten leveren evenwel diverse inspanningen om de leerstof toegankelijk te maken voor de leerlingen.

Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i>	Het schoolteam distilleerde acht werkpunten uit het verslag van de doorlichting van 2014 en pakte deze planmatig aan. Ze kregen hierbij ondersteuning van een pedagogische begeleidingsdienst om dit verbetertraject wereldoriëntatie vorm te geven. Een teamlid fungeert tot tevredenheid van de teamleden als gangmaker om deze ondersteuning te vertalen naar de schooleigen werking. Intern verliep het verbetertraject in hoofdzaak op personeelsvergaderingen, studiedagen en in onderling overleg.
---	---

3.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands in onvoldoende mate. De uitvoering van het onderwijsaanbod is nog te weinig afgestemd op de bijzondere talige kenmerken en noden van de schoolpopulatie. Het schoolteam heeft te weinig zicht op de volledigheid en het evenwicht van het onderwijsaanbod. De evaluatiepraktijk is nauwelijks doelgericht ten aanzien van de taalvaardigheden wat een adequate leerbegeleiding moeilijk maakt.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	Voor het leergebied Nederlands gebruikt het schoolteam een aanvangsmethode en voor de andere leerjaren een nieuw onderwijsleerpakket. Het team vertrouwt erop dat deze het aanbod doelgericht en evenwichtig aansturen. Recent startten ze met de oefening om na te gaan of dit onderwijsleerpakket in voldoende mate de doelen van het leerplan dekt voor het domein spreken. Dit leidde nog niet tot eventuele bijstellingen. Voor de domeinen luisteren, lezen en schrijven gebeurde deze oefening nog niet. Hierdoor heeft het schoolteam noch op klas-, noch op schoolniveau voldoende zicht op de volledigheid van het aanbod. Het zorgteam ontwikkelde een visietekst over hoe de school haar taalonderwijs vorm wil geven en besprak deze met het hele team. Voor meerdere personeelsleden is het evenwel onduidelijk in welke mate deze visietekst richtinggevend of ondersteunend is voor hun onderwijspraktijk. Het schoolteam bracht de talige diversiteit van de leerlingenpopulatie in kaart. Voor heel wat leerkrachten blijft het evenwel onduidelijk hoe ze doelgericht met deze diversiteit om kunnen gaan o.a. door vergaande en consequente vormen van differentiatie te voorzien. Ook inzicht in de principes van effectief taalvaardigheidsonderwijs en hoe dit in de praktijk te brengen, zijn voor de meeste teamleden nog een werkpunt. Positief is het gebruik van interactieve werkvormen waardoor de leerlingen bijkomende kansen tot interactie krijgen. Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i> De school beschikt over voldoende leermiddelen om werk te maken van de leerplandoelstellingen. Ook voor Nederlands geldt evenwel de opmerking dat de ICT-voorzieningen beperkt zijn en het internet niet optimaal functioneert, wat het onderwijsleerproces belemmert.
---	--

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	Het schoolteam hanteert in hoofdzaak toetsen van het onderwijsleerpakket om de vorderingen voor Nederlands te evalueren. Op schoolniveau zijn er evenwel weinig afspraken die de evaluatiepraktijk aansturen. Uit nazicht van de rapporten blijkt dat in meerdere klassen de domeinen spreken, luisteren en creatief schrijven heel onregelmatig worden geëvalueerd. Het schoolteam geeft aan om in de toekomst ook voor dit leergebied te streven naar vormen van brede evaluatie. Het team neemt bijkomend ook een aantal genormeerde toetsen af. Zo is er een screeningsinstrument dat de schoolse taalvaardigheid meet van leerlingen die in het eerste leerjaar starten, genormeerde toetsen voor spelling en de bepaling van het leesniveau. Niet alle resultaten van deze testen worden consequent systematisch en grondig geanalyseerd met het oog om het aanbod kritisch te bekijken en waar nodig bij te sturen. Ook de resultaten van de eindtoetsen van de koepel worden in het kader van de interne kwaliteitszorg nog niet geanalyseerd.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De meeste leerkrachten streven naar een brede basiszorg door een positief, veilig en rijk leerklimaat. Op schoolniveau is er evenwel nog een grote groeimarge om een visie te ontwikkelen over hoe de brede basiszorg en de verhoogde zorg verder vorm kunnen krijgen. De teamleden zetten nog weinig effectieve vormen van differentiatie in om tegemoet te komen aan de talige en andere leernoden van de leerlingen. Personeelwissels in het zorgteam en in het ambt van zorgcoördinator hypothekeerden het zorgbeleid. Pas recent ontwikkelde het team een organisatievorm waarbij ze onderscheid maken tussen 'zorg in de klas' en 'zorg buiten de klas'. Bij 'zorg in de klas' zorgt een zorgleerkracht voor bijkomende meestal preventieve ondersteuning. 'Zorg buiten de klas' is meer gericht op het remediëren van individuele of groepjes leerlingen. Dit zijn waardevolle initiatieven maar ze zijn nog weinig gericht en efficiënt om leerlingen te begeleiden. Ze zijn weinig gebaseerd op diepgaande en brede beeldvorming door grondige analyses van leerlingenwerk, toetsen en genormeerde testen. De handelingsgerichte aanpak op lange termijn voor kinderen met meer diepgaande problemen blijft een werkpunt. De school onderneemt acties om het leesonderwijs te ondersteunen. Het tutorlezen is hierbij illustratief. Het team heeft nog geen strategie om hardnekkig zwak lezende leerlingen effectief te ondersteunen.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Interne expertise</i> <i>Nascholingen</i>	Het schoolteam volgde een aantal studiedagen rond het leergebied Nederlands: een verkenning van het leerplan, een kennismaking met effectief taalvaardigheidsonderwijs en recent rond 'brede evaluatie'. Bij gebrek aan duidelijke strategie implementeren de onderwijzers de inhoud van deze studiedagen tot nu weinig tot op de klasvloer.

3.5 Deliberatie

Het traject dat het schoolteam doorliep om het tekort voor het leergebied Nederlands weg te werken, heeft nog tot onvoldoende resultaat geleid. Toch wenst de onderwijsinspectie het resterende tekort te delibereren op basis van een aantal positieve elementen en argumenten.

Vooreerst geeft het schoolteam zelf aan dat het verbetertraject dat ze uittekenden nog niet afgerond is. Ze zijn bereid om dit verder planmatig aan te pakken. Ze willen daarbij verder beroep doen op pedagogische begeleiding. De onderwijsinspectie neemt mee in rekening dat de wissels in het ambt van directie- en zorgcoördinator het verbetertraject hypothekeerden. Het schoolteam bewijst voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek dat het in staat is om een ontwikkelingstraject succesvol uit te werken en in te voeren. Daarom vertrouwt de onderwijsinspectie op de capaciteit van het schoolteam om na deze turbulente periode de resterende tekorten op eigen kracht aan te pakken en verder weg te werken.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het lager onderwijs.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Johan LAMOTE de inspecteur-verslaggever	Marieke CHRISTIAENS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	